

Økonomiplan 2016-2019 med budsjett 2016

skogens ro gir liv og vekst

Rømskog kommune K-styrevedtak 75/15
10.12.15 med endringer

INNHOLDSFORTEGNELSE

1. INNLEDNING	2
2. PLANVERKET I RØMSKOG	3
3. RØMSKOG KOMMUNES HOVEDMÅL	4
4. ØKONOMIPLAN 2016-2019	6
4.1 SENTRALE FORUTSETNINGER.....	6
4.2 LOKALE FORUTSETNINGER - BÆREKRAFTIG ØKONOMI	7
4.3 SATSNINGSOMRÅDER	10
4.3.1 Befolkningsvekst og næringsutvikling.....	11
4.3.2 Folkehelse og frivillighet.....	12
4.3.3 Klima og miljøtiltak	13
4.3.4 Utvikling og effektivisering av tjenester	13
4.3.5 Kompetanseheving og etisk bevissthet	14
4.4. INVESTERINGSBUDSJETT 2016-2019	15
6. BUDSJETT 2016.....	20
6.1 Inntektssystemet	20
6.2 Brukerbetalinger	21
6.3 Avdrag	22
6.4 Lønnsforutsetninger	22
7. TJENESTENE	23
8. KOSTRA-TALL	28
9. INTERKOMMUNALE LØSNINGER	31
10. INVESTERINGER 2015.....	31
11. AVSLUTNING	31
VEDLEGG	32

1. INNLEDNING

Rømskog er en stor kommune med få innbyggere. Vi har i mange år arbeidet for å øke folketallet, og har i alle fall klart å holde det stabilt. I 2016 skal det for første gang på mange år bosettes flyktninger i Rømskog. Det blir en oppgave for hele lokalsamfunnet. Myndighetene har varslet at bosetting av flyktninger blir en permanent oppgave i alle kommuner fremover. I en tid med oljeprisfall og økende arbeidsledighet er det viktig å investere i og utvikle lokalsamfunnet. Vi må sikre en robust økonomi og riktige tjenester til riktig tid til innbyggerne. Kommunens inntekter; rammeoverføringer fra staten, skatt og brukerbetalingen øker ikke i samme takt som kostnadsveksten for lønn og pensjonsutgifter. Rømskog har noe økonomisk handlingsrom fordi vi har fondsreserver, men i en liten kommune som Rømskog kan små svingninger i innbyggertall og nye brukerbehov føre til store utgiftsøkninger. Det er nødvendig å finne nye områder for effektivisering og omstilling, og det vil i 2016 bli foreslått innføring av eiendomsskatt på hus og hytter fra 2017. Forslag til finansiering av tiltakene i kommunens hovedplan for vann og avløp er integrert i økonomiplanen.

Det er et mål at den nye kommuneplanen skal vise retning for Rømskogs fremtid. Rømskog er helt avhengig av at de interkommunale selskapene består, og at nabokommunene vil selge oss en lang rekke tjenester til en kostnad kommunen kan bære.

Kommunestyret har vedtatt følgende ifht kommunereformarbeidet:

1. Rømskog kommune vil fortsatt vurdere muligheten for å bestå som egen kommune.
2. Rømskog kommune vil utrede et forhandlingsgrunnlag og evt. framforhandle et sammenslåingsgrunnlag med Aurskog-Høland kommune evt. med andre kommuner i tillegg.
3. Rømskog kommunen vil ikke utrede videre alternativet med sammenslåing med kun Indre Østfoldkommune.

Før sommeren 2016 skal Kommunestyret fatte sitt endelige vedtak som oversendes Fylkesmannen som skal gi regjeringen sin anbefaling.

Økonomiplan 2016 - 2019 med budsjett og handlingsplan for 2016 har følgende satsningsområder:

- Næringsutvikling og befolkningsvekst
- Bærekraftig økonomi - utvikling og effektivisering
- Folkehelse og frivillighet
- Klima- og energiltak
- Kompetanseheving og etisk bevissthet

Rådmannen retter en stor takk til alle som har bidratt i budsjettprosessen!
Rømskog, 25.10.15
Anne Kirsti Johnsen - rådmann

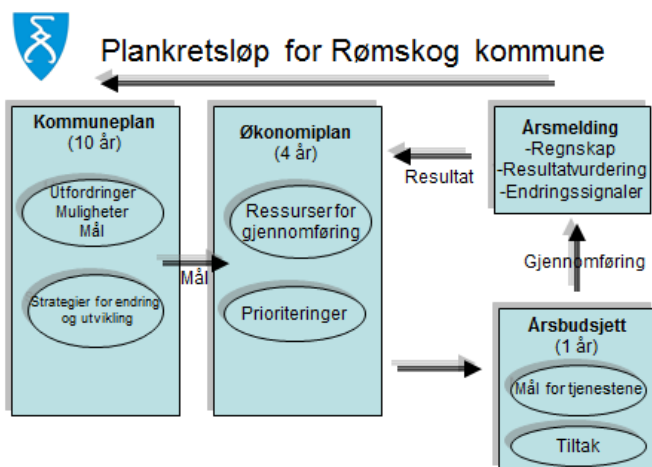
Dokumentet er oppdatert med Kommunestyrets endringsvedtak i rød skrift

2. PLANVERKET I RØMSKOG

Kommuneplanlegging er et tverrsektorielt verktøy for utvikling av lokalsamfunnet, kommunens tjenester og arealdisponering. Faktorer som kan bidra til å fremme folkehelsen skal stå i fokus.

Kommunens planverk består av politiske dokument som legger langsiktige føringer og mål for Rømskogsamfunnet og kommunens virksomhet. Ny kommuneplan for Rømskog vil bli sluttbehandlet i 2016. Når ny kommuneplan er vedtatt skal planens mål og virkemidler omsettes i konkrete oppgaver og tiltak.

Målet med økonomiplanen er strategi og langsiktig planlegging. Økonomiplanen skal angi de prioriteringer og verdivalg som skal styre kommunen som tjenesteprodusent, myndighetsutøver og samfunnsutvikler. Den skal følge opp de overordnede planene ved å gi oversikt over drift og investeringer den kommende 4-årsperioden, og fastsette hva som skal gjennomføres av tiltak for å oppnå de mål som er fastsatt. Økonomiplanen skal bidra til å realisere Rømskogs visjon og mål, og den fastsetter økonomiske rammer for årsbudsjett og tjenestenes handlingsplaner.

I henhold til § 6 i Forskrift om årsbudsjett skal det redegjøres for de grunnleggende prinsippene kommunen benytter ved fremstillingen av årsbudsjettet, herunder en beskrivelse av organiseringen av arbeidet.

Gjeldende økonomiplan ble vedtatt i desember 2014. Kommunestyrets økonomiplanvedtak utgjør basis for rådmannens forslag til budsjett for 2016.

I økonomiplan 2016-2019 og budsjett for 2016 legger rådmannen inn evt. vedtatte endringer i tjenestenes i forhold til foregående år. Disse endringene kan være en konsekvens av tidligere politiske vedtak, behovsendringer som må følges opp eller

en tilpasning til økonomiske rammer som fremkommer i forslag til budsjett og handlingsplan fra tjenestene (se vedlegg). Budsjettet blir behandlet i rådene og utvalgene 5.11.15 og i formannskapet 16.11.15. Innstillingen legges ut på høring og behandles i råd og utvalg før endelig vedtak i kommunestyret 10. desember 2015.

3. RØMSKOG KOMMUNES HOVEDMÅL

Hovedprioriteter

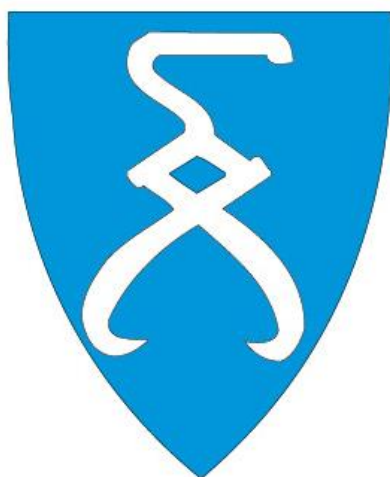
I den nye samfunnsdelen til kommuneplanen foreslås følgende overordnede mål for samfunnsutviklingen:

1. vi vil ha fornøyde innbyggere, og da snakker vi om alle grupper og lag av befolkningen
2. vi vil opprettholde vårt lokalsamfunn uavhengig av hvordan kommunen er organisert i framtida
3. vi vil utnytte potensialet for gode tjenester som ligger i at Rømskog er en liten og oversiktlig kommune

Mål:

- Moderat, sunn befolkningsvekst med balanse i befolknings sammensetning
- Ha boliger med minimalt økologisk fotavtrykk som retter seg mot forbruksbevisste unge
- Flere lokale arbeidsplasser i privat sektor
- Mangel på infrastruktur skal ikke være et hinder for innflytting og næringsetablering
- Begrense behovet for individuell transport
- Videreutvikle tettstedet med flere møteplasser og økene aktivitetstilbud
- Senke terskelen for deltakelse i samfunnet
- Utjevne sosiale forskjeller i helse
- Utvikle boligtilbud som bidrar til bedre helse og mulighet for å bo hjemme lengre for eldre
- Opprettholde godt tjenestetilbud

ØKONOMIPLAN 2016 - 2019

RØMSKOG KOMMUNE

4. ØKONOMIPLAN 2016-2019

4.1 SENTRALE FORUTSETNINGER

Økonomiplan 2016-2019 bygger på forutsetningene i forslag til Statsbudsjett som ble lagt frem 7.10.15, og KS' prognosemodell. Innbyggertilskuddet er beregnet ut ifra 677 innbyggere.

RØMSKOG

(år 2016-prisnivå i perioden 2016-2019)

1000 kr	2016	2017	2018	2019
Innbyggertilskudd (likt beløp pr innb)	15 346	15 346	15 346	15 346
Utgiftsutjevning	12 207	12 207	12 207	12 207
Overgangsordninger (INGAR fra 2009)	1 419	1 419	1 419	1 419
Saker særskilt ford (inkl. helsestasjon skolehelse og arbavg)	100	100	100	100
Småkommunetilskudd	5 475	5 475	5 475	5 475
Ordinært skjønn	200	200	200	200
Skjønn - tap endringer av inntektssystemet	100	100	100	100
Sum rammetilsk uten inntektsutj	34 847	34 847	34 847	34 847
Netto inntektsutjevning	1 379	1 379	1 379	1 379
Sum rammetilskudd	36 227	36 227	36 227	36 227
Skatt på formue og inntekt	16 180	16 180	16 180	16 180
Andre skatteinntekter (eiendomsskatt)	-	-	-	-
Sum skatt og rammetilskudd (avrundet)	52 400	52 400	52 400	52 400

Utgiftsutjevning

Utgiftsbehovet er et anslag på hvor mye det vil koste for kommunene samlet å gi velferdstjenester til innbyggerne sine. Det er beregnet et utgiftsbehov for hver enkelt kommune ved hjelp av en behovsindeks.

Gjennom utgiftsutjevningen omfordes innbyggertilskuddet mellom kommunene ved hjelp av behovsindeksen. Midler omfordes fra kommuner med lavt beregnet utgiftsbehov til kommuner med høyt beregnet utgiftsbehov. Utgiftsutjevningen skal gi kompensasjon for forskjeller i utgiftsbehov som kommunene ikke kan påvirke selv.

Behovsindeksen forteller noe om hvor dyr en kommune er å drive i forhold til landsgjennomsnittet. Den samlede behovsindeksen er beregnet ved hjelp av et sett

kriterier og vekter som sier noe om hvorfor kommunenes utgifter varierer. Indeksen brukes videre til å beregne kommunens trekk eller tillegg i utgiftsutjevningen.

Inntektsgarantiordningen (INGAR)

Endringer i kriteriedata, befolkningsnedgang og systemendringer i inntektssystemet kan for enkeltkommuner føre til brå nedgang i rammetilskuddet fra et år til det neste. Inntektsgarantiordningen (INGAR) skal skjerme kommunene mot slike endringer.

Ordningen er utformet slik at ingen kommune skal ha en vekst i rammetilskuddet fra et år til det neste som er lavere enn 300 kroner under veksten på landsbasis, målt i kroner per innbygger.

Ordningen finansieres ved et likt trekk per innbygger i alle landets kommuner.

Endringer som omfattes av inntektsgarantiordningen er strukturelle endringer i inntektssystemet, innlemming av øremerkede tilskudd, endringer i befolkningstall og kriteriedata, og endringer i regionalpolitiske tilskudd.

Endringer i skjønntilskuddet, veksttilskuddet og i skatteinntektene eller skatteutjevningen inngår ikke i beregningsgrunnlaget for inntektsgarantiordningen.

Småkommunetillegget som gis til kommuner som frivillig er små dvs har færre enn 3200 innbyggere, utgjør over 10 % av Rømskog kommunes frie inntekter. Tillegget ble ikke justert opp fra 2015 til 2016. Skatteanslaget i statsbudsjettet for 2016 er friskt, og i KS' prognosemodell er det justert noe ned.

De fleste kommuner opplever dilemmaet mellom krav til økte velferdstjenester og begrensede midler. Kommunen har i 2015 brukt ulike strategier for å balansere inntekter og utgifter:

- Strukturelle tiltak
- Strengere prioritering av tjenester

Tjenestene har foretatt prioriteringer og behovsvurderinger innenfor strammere budsjetter. Det er arbeidet frem løsninger og effektiviseringsforslag som kan finansiere nye behov, lønns- og prisstigningen og reduserte skatteinntekter. Det vil bli lagt frem sak våren 2016 om innføring av eiendomsskatt på hus og hytter fra 2017.

4.2 LOKALE FORUTSETNINGER - BÆREKRAFTIG ØKONOMI

På Kommunebarometeret for økonomi ble Rømskog i 2015 rangert som nr 3 av landets kommuner når det gjelder økonomi. Økonomitallene er solide. Korrigert netto driftsresultat over tid er meget bra. Gjeldsgraden er lav sammenlignet med andre, og er redusert de siste årene. Dette vil endre seg når de store investeringene som utbygging av avløpsnett iverksettes. Store deler av

fondsreservene er foreslått brukt til investeringer. I tillegg foreslås bruk av kr 2 mill fra fond til betaling for Helsehuset i driftsbudsjett for 2017.

Økonomiplanen som legges frem er i balanse, og er lagt i faste 2015-priser. Fraværet av lønns- og priskompensasjon innebærer at om alt annet likt, så reduseres handlingsrom og kjøpekraft hvert år. I tillegg til lønns- og pensjonsreserven, er det avsatt kr 150 000 til formannskapetets disposisjon hvert år i perioden. Det betyr at det er et svært stramt budsjett i forhold til at det ikke er tatt høyde for uforutsette driftsbehov.

Bruk av aksjeutbytte i driftsregnskapet

I 2011 vedtok kommunestyret at vi i løpet av økonomiplanperioden skal gjøre driften uavhengig av aksjeutbyttet fra Østfold Energi AS. Det beregnede utbyttet fra Østfold Energi AS disponert i drift er derfor de siste årene budsjettert ned fra kr 1 070 000 til kr 0, og tilsvarende del av utbyttet er budsjettert avsatt på fond. I økonomiplan for 2016 - 2019 foreslår rådmannen at utbyttet ikke lenger avsettes på fond.

Østfold Energi AS betalte ut kr 119 999 950 mill av sitt overskudd i 2014, Rømskog mottok kr 1 714 285 mill. av dette i utbyttet i 2015. I tråd med selskapets nye utbyttepolitikk, anslås det at Rømskogs utbytte vil bli kr 1,0 mill årlig, noe som er en betydelig reduksjon i forhold til de siste årenes utbytte.

Pensjonsutgifter

Rømskog kommune er medeier i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og er derigjennom tilsluttet

- Felles kommunal pensjonsordning (ansatte unntatt lærere og sykepleiere)
- Pensjonsordningen for sykepleiere

Kommunen har også pensjonsforpliktelser i Statens Pensjonskasse (SPK) gjennom -Pensjonsordningen for lærerne.

Disse premiene er den utgiftsart som har vokst sterkest de senere år. Kommunestyret bevilger ikke direkte midler til disse premiene, de belastes som et prosentvis påslag på avtalt lønn, og må dekkes inn innenfor den enkelte virksomhets ramme. Økningen kompenseres ikke særskilt i regjeringens økonomiske opplegg for kommunene. Det betales arbeidsgiveravgift av pensjonspremiene.

For private pensjonskasser som KLP, fastsetter KMD (Kommunal- og moderniseringsdepartementet) forutsetningene for beregning av størrelsen på den pensjonspremien som kommunen skal betale inn. I tillegg må selskapene selv legge inn forutsetninger om administrasjonskostnader, lønnsvekst og avkastningen på forvaltede pensjonsmidler. For Statens Pensjonskasse gjelder egne regler.

Pensjonspremien skal dekke løpende pensjonsutbetalinger, men også bygge opp en premiereserve som er tilstrekkelig til å dekke alle framtidige pensjonsutbetalinger. For økonomiplanperioden anslås netto pensjonskostnadene å ligge på 15 % for Rømskog kommune.

Premieavvik pensjon

I regnskapet utgiftsføres årets pensjonspremie. I tillegg beregnes årets premieavvik. Premieavviket er differansen mellom pensjonspremien som betales inn og årets regnskapsmessige beregnede netto pensjonskostnad. Årets premieavvik føres, avhengig av fortegnet enten som en inntekt eller en utgift. Det innebærer at det er årets nettopensjonskostnad som har resultateffekt i kommunens regnskap. I tillegg kommer resultateffekten av tidligere års premieavvik som skal amortiseres dvs tidligere års inntektsførte (eller utgiftsførte) premieavvik inntektsføres (utgiftsføres). Det er gitt adgang til å inntektsføre et premieavvik når pensjonsinnbetalingen fra kommunen til pensjonsselskapet er større enn beregnet pensjonsutgift. Kommunene kan velge om de vil utgiftsføre dette premieavviket i det neste året i sin helhet eller fordele utgiften regnskapsmessig de neste ti årene.

Dette har ført til at mange av kommunene har akkumulert store premieavvik som må utgiftsføres over tid, de får et positivt resultat regnskapsmessig, men likevel svak likviditet. Rømskog har frem til 2014 amortisert premieavviket kun over 1 år og har således ikke opparbeidet seg slik regnskapsmessig gjeld. Det samme kan sies om et fåtall andre kommuner i Norge. Kommunestyret vedtok i 2014 at amortiseringstiden skal være syv år.

Renter og lån

Som låntaker med renteutgifter og innskyter av plasseringer i bank som gir renteinntekter, er Rømskog kommune påvirket av endringene i rentemarkedet. Det er lagt til grunn en rentebuffer på 0,5 % på alle lån i perioden. Dette er basert på anslagene fra Norges Bank, utviklingen i pengemarkedsrenten og signalene i Statsbudsjettet. Nåværende rentenivå er spesielt lavt, sett i et lengre tidsperspektiv. Selv om det er en politisk målsetning at rentenivået fortsatt skal være lavt, må det over tid forventes et høyere rentenivå. Selv om kommunen kan betjene gjeldsforpliktelsene, fører et høyere gjeldsnivå til at en større del av inntektene blir bundet opp i renter og avdrag istedenfor å bli nyttet til direkte tjenesteyting for innbyggerne. Kommunen er sårbar fordi et fortsatt lavt rentenivå er nødvendig for å opprettholde den økonomiske handlefriheten. Rådmannen anbefaler at bankavtalen legges ut på anbud i løpet av økonomiplanperioden.

Pr 31.12.14 utgjorde langsiktig gjeld (ekskl. pensjonsforpliktelser) kr 22,6 mill.

Lånegjeld pr 31.12.14 var kr 33 807 pr innbygger, en nedgang fra 2013 selv om innbyggertallet gikk noe ned. I perioden 2016 - 2019 er det foreslått låneopptak med litt i overkant av kr 5 mill til finansiering av investeringer, det innebærer økte utgifter til avdrag og renter. Den planlagte rehabiliteringen og utbyggingen av kommunalt avløpsnett vil innebære et stort løft for kommunen.

KOMMUNENS GARANTIANSVAR	2016	2017	2018	2019
RØMSKOG NÆRINGSSKAP AS	5 205 221	5 049 064	4 695 630	4 366 935
ASVO Bjørkelangen AS	12 018 473	11 177 180	10 394 777	9 667 142

4.3 SATSNINGSOMRÅDER

Den vedtatte Kommunereformen byr på store muligheter og utfordringer for Rømskog. Innbyggerundersøkelsen 2015 viste at hovedvekten av innbyggerne i Rømskog foretrekker å bruke handels- og kulturtilbud i retningen Lillestrøm. Pendlingen foregår også nordover, og tilknytningen til andre regioner er også sterkest nordover. Kommunestyret har vedtatt å utrede videre muligheten for å bestå som egen kommune, og å utrede et forhandlingsgrunnlag og evt. framforhandle et sammenslåingsgrunnlag med Aurskog-Høland kommune evt. med andre kommuner i tillegg.

Rømskog kjøper i dag en lang rekke tjenester fra Aurskog-Høland og Marker kommuner, og fra interkommunale selskaper (IKS). Aurskog-Høland kommune har signalisert at det vil bli en ny forhandling ifht avtalene vi har med dem, og det er sannsynlig at Marker vil gjøre det sammen. Det må i denne sammenheng vurderes om det er flere avtaler om kjøp av tjenester som bør inngås i den nordlige retningen i stedet for sørover.

Som rådmannen pekte på i sin utredningsrapport i juni 2015 ifht kommunereformen, så er Rømskog prisgitt fortsatt å kunne kjøpe en rekke tjenester til en pris kommunen klarer å betale. Det er grunn til å tro at den varslede revisjonen av kommunenes inntektssystem ikke vil favorisere småkommunene. Når de nye prisene på tjenestene vi kjøper fra Aurskog-Høland og Marker foreligger, og Kommuneproposisjonen legges frem i mai 2016 vil nok mye av svaret være gitt ifht om Rømskogs fremtidige økonomi er robust nok til at kommunen kan bestå som egen kommune etter 2020.

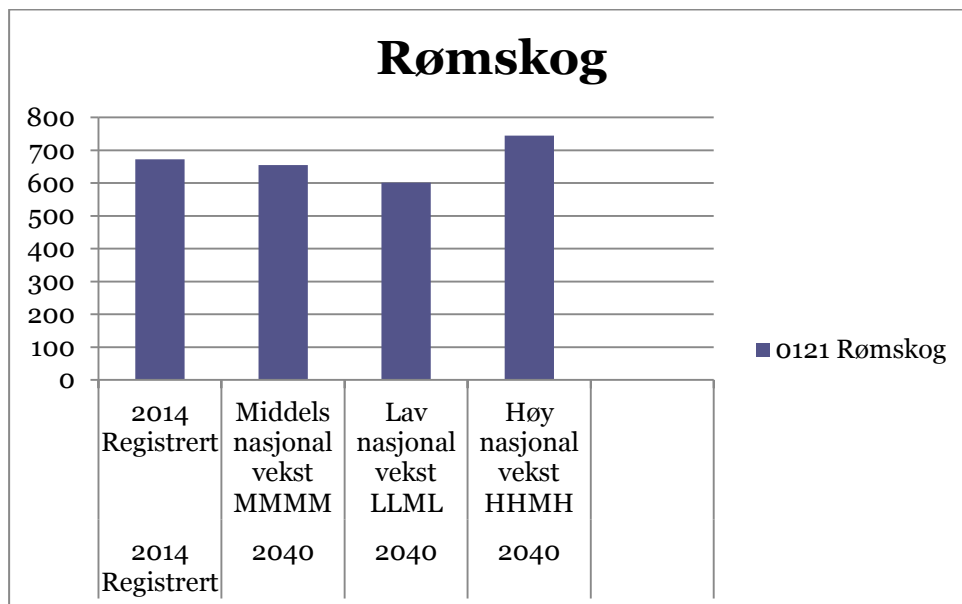
4.3.1 Befolkningsvekst og næringsutvikling

Rømskog kommune har over lengre tid hatt et stabilt antall innbyggere og arbeidsplasser. Det er ønskelig med en moderat, sunn vekst i befolkningen med balanse i sammensetningen for å kunne opprettholde tjenestetilbudet.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

De ulike befolkningsframskrivningene viser at Rømskogs folketall vil kunne øke noe eller gå noe ned. Det er grunn til å tro at alternativet middels nasjonal vekst er mest realistisk. Framskrivning av dagens barnetall viser at antallet ungdomsskoleelever kan forventes å synke i økonomiplanperioden.

Kilde: ssb.no

2015 var det siste året med Bolyst-prosjektet, og det er innarbeidet gode rutiner som vil bli videreført i planperioden for å skape trivsel og engasjement blant innbyggerne og tiltrekke seg nye innbyggere. Deltakelse på Skandinaviske messer i Nederland har gitt tilvekst av barnefamilier.

Boligmarkedet i kommunen er lite variert, og det er kartlagt behov for sentrale, små utleieboliger. Ikke alle bygger seg en enebolig før de flytter til et nytt sted. Kommunen har utleieboliger for ungdom og personer med bistandsbehov. Det er vedtatt oppføring av en kommunal tomannsbolig for utleie med forbehold om tilskudd fra Husbanken.

Kommunestyret har vedtatt at det skal bosettes 10 flyktninger(2 familier) i 2016. Det foreslås at den ene leiligheten som er vedtatt bygget benyttes til bosetting av flyktninger, og at det i tillegg leies inn en bolig til målgruppen.

Fordi det kan ta tid å skaffe bolig til flyktningene, vil driftsutgifter og inntekter ifht bosettingen bli fremlagt i forbindelse med budsjettjustering når vi vet når på året de vil bli bosatt, og hvilke tjenestebehov de har.

Næringsarbeidet har høy prioritet, og mange aktører samarbeider med kommunen om næringsutvikling. Ordføreren har et spesielt ansvar for næringsutvikling. Prosjektet Regionalpark Haldenkanalen som startet opp i 2013 har som mål å være en pådriver for næringsutvikling, stedsutvikling, bosetting og reiseliv i perioden. Prosjektet er et samarbeid mellom Akershus Fylkeskommune, Østfold Fylkeskommune, Aurskog-Høland, Halden, Aremark, Marker og Rømskog kommuner. Rømskog er medeier i Indre Østfold Utvikling IKS som arbeider for regional næringsutvikling i tråd med den vedtatte Næringsplanen for Indre Østfold.

Rømskogs bidrag til Utviklingsavtalen med fylkeskommunen er budsjettert med kr 150 000 pr år. Kommunen har næringsfond for utlån til nyetablerere, og nyetablerere tilbys rådgivning.

Utbyggingen av bredbånd vil bety mye for næringsliv og videreutvikling i Rømskog, kommunen skal betale et anleggsbidrag på kr 750 000, hvorav kr 500 000 er bevilget fra statlig hold.

4.3.2 Folkehelse og frivillighet

Folkehelse og forebygging er sentralt i kommunens planlegging og utvikling av tjenestene. Frivillige lag og foreningers innsats innen kultur og fysisk aktivitet er svært viktige forebyggende bidrag til folkehelse. Plan for folkehelse og frivillighet ble vedtatt i 2014. Ruspolitisk plan og Handlingsplan mot vold i nære relasjoner ble vedtatt i 2015. Tiltakene i disse planen skal følges opp i planperioden.

Kommunen er medlem i Østfoldhelsas Partnerskap for folkehelse. Rømskog Frivilligsentral og Rømskog Frisklivssentral er fortsatt viktige arenaer i folkehelsearbeidet.

Kommunen har inngått avtale med Aurskog-Høland kommune om kjøp av kommunale akutte døgnplasser (KAD-plasser) fra 2017, frem til da har vi avtale med Indre Østfold Medisinske Kompetansesenter IKS i Askim. I tråd med Kommunestyrets vedtak er det lagt inn en engangskostnad på kr 2 mill og driftskostnader i 2016 på kr 200 000, og deretter årlige driftskostnader på kr 450 000 fra 2017.

4.3.3 Klima og miljøtiltak

Kommunens ledelse har et særskilt ansvar for at kommunens miljøvernansvar ivaretas. Innkjøp, avfall, transport og energi er satsningsområder som er nærmere omtalt i kommunens klima og energiplan. Fra 2015 inngikk kommunen i en ny renovasjonsordning Romerike Avfallsforedling IKS (ROAF). Det har gitt sortering av flere nye avfallsfraksjoner, og bedre ressursgjenvinning av avfallet.

Redusert forbruk av papir, vann og energi må innarbeides i tjenestene. Kommunen har kun ett Miljøfyrtårn, men det bør bli flere i løpet av økonomiplanperioden.

Ny Hovedplan for vann og avløp er vedtatt, og vil innebære investering i eksisterende og nytt avløpsnett, samt tiltak i spredt avløp som kan bedre miljøet.

Kommunen bidrar i ryddingen av Kulturstien langs Tukuelva. Sammen med ca 700 meter ny gang- og sykkelvei til Eidet, er dette to viktige tiltak for bedre klima og miljø i Rømskog. I tillegg er det gode tiltak for bedre folkehelse ved at flere kan gå trygt.

4.3.4 Utvikling og effektivisering av tjenester

Hovedavtalens § 1-4 Omstilling og utvikling sier:

“Målsettingen med omstillingsarbeid er å gi innbyggerne best mulig service ved å oppnå høyest mulig kvalitet og forbedret faglig standard på tjenestene ved riktig bruk av økonomiske, menneskelige og politiske ressurser.

Det er partenes forutsetning at omstillingsarbeid tar utgangspunkt i virksomhetens behov for utvikling og skal medvirke til å gjøre offentlig virksomhet konkurransedyktig så vel faglig som økonomisk. Dette stiller krav til ledere på alle nivå om et særlig ansvar og til medarbeiderne om å ta et medansvar for videreutvikling av virksomheten.”

I Helse og omsorgstjenesten har ledelse, tillitsvalgte og verneombud sammen utarbeidet strategien «Borte bra - hjemme best». Ut ifra demografiske forhold; en

nedgang i antall eldre frem til 2023, har kommunen redusert antall sykehjemsplasser fra 17 til 13 plasser. Tjenesten skal dreies fra institusjonsbaserte til hjemmebaserte tjenester med fokus på hverdagsrehabilitering, slik at flest mulig kan bo lengst mulig i eget hjem. Det ble i 2015 vedtatt kvalitetsstandarder for helse- og omsorgstjenestene og ansatt ergoterapeut. I planperioden skal det implementeres flere tiltak fra strategien.

Administrasjonen har i 2015 gjennomgått kommunens organisering. De fire tjenesteområdene har til sammen 5,7 årsverk til ledelse fordelt på 8 personer:

Oppvekst	Helse og omsorg	Kultur	Utvikling
0,4 tjenesteleder	0,8 tjenesteleder	0,6 tjenesteleder	1,0 tjenesteleder
1,0 rektor/webredaktør	0,8 leder boveiledertjen. / tildelingskontor/kjøkken/ koordinerende enhet		
0,5 barnehagestyrer	0,6 leder sykehjem/hjemmetjeneste		
1,9	2,2	0,6	1,0

Kommunens sentraladministrasjon består av rådmannen og 3,6 årsverk fordelt på 5 personer. Kommunen har verken juridisk avdeling, personalavdeling eller økonomiavdeling, kun servicekontor, lønn- og regnskapskontor og lokal IKT-support. Når en i tillegg vet at det kommunen kun har 16 ansatte som arbeider fulltid, vurderes det ikke som forsvarlig å redusere kommunens ressursbruk til ledelse og administrasjon. Administrasjonens kapasitet og kompetanse er begrenset, særlig hvis det ikke lykkes å rekruttere til lederstillingene som blir ledig fra nyttår og senere i 2016.

4.3.5 Kompetanseheving og etisk bevissthet

Kommunen har lav turn-over og et lavt sykefravær; ca 6 %, og alle fagstillinger i barnehage, skole og helse og omsorg er besatt. Det er en prioritert oppgave fortsatt å utvikle medarbeiderne og legge til rette for et godt arbeidsmiljø slik at sykefraværet holder seg lavt.

Det ble utarbeidet kompetanseplan for Rømskog kommune i 2015 som revideres årlig for å møte utfordringene som møter oss i årene fremover. Det er viktig å være skodd for fremtiden. Det foreslås at det i 2016 utarbeides en arbeidsgiverstrategi.

Kommunens ansatte har i 2015 hevet sitt generelle kompetansenivået innenfor IKT, norsk rettskrivning og en rekke fagområder. Løftet er finansiert ved VOX-midler og fortsetter i 2016. Det er avsatt kr 200 000 til kompetansehevende tiltak pr år i planperioden. Rømskog deltar i den statlige satsningen på økt kompetanse innen Universell utforming i 2016.

Rømskog har de siste årene hatt to lærlingeplasser. Målet på landsbasis er to pr 1000 innbygger. Som et ledd i innsparing og effektivisering er det ikke tatt inn lærling i Oppvekst høsten 2015. Det foreslås at kommunen til enhver tid skal ha 1 lærling, og at det alternerer mellom Oppvekst og helse- og omsorg å ha lærlingeplassen.

Seniorpolitikken gjennomføres som fastsatt i Plan for seniorpolitikk.

Det skal gjennomføres medarbeiderundersøkelser i 2017 og 2019. Kommunens etiske retningslinjer og varslingsrutiner skal gjennomgås i alle personalgrupper minst en gang pr år. Prosjektet Hjertervekst i barnehage, skole og SFO videreføres. Alle folkevalgte og ledere skal registrere sine styreverv i styrevervregisteret.

Budsjettskjema 1B Drift

Nettorammer	2016	2017	2018	2019	end2015	2016ØP	Regnskap 2014
Sentrale styringsorganer	7 424	7 406	7 373	7 401	6 824	5 336	6 428
Oppvekst	14 602	14 102	13 334	12 943	14 129	13 719	13 093
Helse- og omsorg	17 873	20 123	18 123	18 123	17 087	17 647	18 449
Barnevern	677	677	677	677	677	677	421
NAV	1 936	1 936	1 936	1 936	1 916	1 936	1 805
Utvikling	7 236	6 492	6 492	6 469	6 436	6 486	6 701
Kirke og kultur	2 931	2 805	2 931	2 931	2 793	2 931	3 025
Sum nettorammer	52 679	53 541	50 866	50 480	50 662	48 732	49 924

(tall i hele 1000)

4.4. INVESTERINGSBUDSJETT 2016-2019

Investeringsnivået er foreslått til kr 37 169 000 (ekskl. Startlån) i planperioden. 14,3 % av Investeringene er lånefinansiert. Alle investeringer er iberegnet prosjektering og prosjektledelse.

Størrelsen på låneopptak må vurderes i forhold til forventet høyere rentenivå, og behovet for bedre kommunal infrastruktur må veies opp mot hensynet til økonomisk balanse på lenger sikt. Det frarådes at investeringsnivået økes utover det foreslåtte. Ytterligere økning av gjeld, kapitalkostnader og eventuelle

driftskonsekvenser av utvidet tjenestetilbud vil redusere det fremtidige handlingsrommet.

Det anbefales låneopptak for viderefremidling av Startlån med kr 500 000 hvert år i perioden. Det foreslåtte investeringsbudsjettet innebærer bruk av store deler av kommunens disposisjonsfond.

Budsjettskjema 2B Investeringsbudsjett

Investeringer	2016	2017	2018	2019	SUM
Datakabling bygg	200				200
Egenkapitalinnskudd pensjon	160	160	160	160	640
Tavler skole	200				200
Universell utforming skolen	1 500				1 500
Gang- og sykkelvei til Eidet	7 000				7 000
Vaktmesterbil	400				400
Gressklippere	200				200
Biofyring	1 700				1 700
Nytt renseanlegg	7 500				7 500
Kloakkledningsnett	200				200
Utleieleiligheter	3 700				3 700
Sentrumsplan og -utvikling				500	500
Startlån	713	713	713	713	2 852
Næringsbygg	3 000	3 500			6 500
Møbler festsal		100			100
Ballbinge Vestsida		500			500
Sum investeringer	26 473	4 973	873	1 373	33 692

(tall i hele 1000)

Datakabling bygg

Kablingen i kommunehus, skole og eldresenteret er moden for utskiftning for å kunne utnytte de mulighetene som ligger i fiberen som går til byggene.

Tavler skolen

De elektroniske tavlene bør fornyes, og det foreslås å foreta en utskiftning over to år. **Kommunestyret vedtok at hele investeringen på kr 200 tas i 2016.**

Universell utforming skolen

Skolen mangler universell utforming. Kommunen har liten kompetanse på området, men har gjennom deltakelse i Kommunal- og moderniseringsdepartementets prosjekt Universell utforming K2 er kompetansen økt noe. Det vil i 2016 bli gjort en oppgradering av skolebygget ifht universell utforming. Tiltaket finansieres ved bruk av fond.

Gang- og sykkelvei til Eidet

Videreføring av gang- og sykkelvei til Eidet foreslås gjennomført i 2016. Det vil gi økt trafiksikkerhet for myke trafikanter, noe som bidrar til økt folkehelse. Tiltaket finansieres ved bruk av fond.

Vaktmesterbil

Det foreslås å kjøpe en ny bil som disponeres av vaktmestrene. Årsaken er at den bilen vaktmestrene disponerer vil bli brukt fullt ut ifht renseanleggene fra 2016.

Gressklippere

Det foreslås å investere i robotklippere som kan utføre det meste av klippingen på Kurøen og fotballbanen. Det muliggjør at avtalen med ASVO Bjørkelangen AS kan sies opp, og det frigjøres midler og tid til å øke ressursene i vaktmestertjenesten.

Biofyring

I tråd med klima- og energiplanen og statlig pålegg skal oljefyren byttes ut med energivennlig oppvarming. Det er vedtatt ombygging av anlegget til bruk av bioolje. Tiltaket finansieres ved bruk av fond.

Kloakkering

Det er utarbeidet hovedplan for vann, avløp og miljø 2015 - 2027, og kommunen starter med å bygge nytt renseanlegg i 2016. Prosjektledelse legges ut på anbud, og det må erverves grunn. De påfølgende årene vil ledningsnettets bli utbygd for 63 nye abonnenter.

Det foreslås at anleggsbidraget settes til 1 G, et nivå som samsvarer med hva det koster å etablere et minirensesanlegg i spredt bebyggelse.

Tiltaket finansieres ved selvkost, men det må tas opp lån. **Kommunestyret vedtok at punktet kloakkledningsnettets tas ut av økonomiplanen for perioden 2017-2019. Det gjøres en ny vurdering av finansieringen forbundet med tilkobling av resterende husstander, inkl Trosterud. Kostnadene for husstander med spredt avløp skal synliggjøres.**

Utleiebolig

Det er behov for flere utleieboliger, og det foreslås avsatt midler til bygging av en tomannsbolig i 2016. Tiltaket gjennomføres forutsatt at det gis tilskudd fra Husbanken på 40 %. Resterende finansieres ved fondsmidler.

Sentrumsplan og -utvikling

I tråd med Trafikksikkerhetsplanen foreslås det avsatt midler til sentrumsplan og -utvikling i 2018. Det forventes at dette også kommer som en oppfølging av ny Kommuneplan. Tiltaket finansieres ved bruk av fond.

Næringsbygg

Det videreføres kr 6 500 000 til næringsbygg med kr 3 000 000 i 2016 og kr 3 500 000 i 2017.

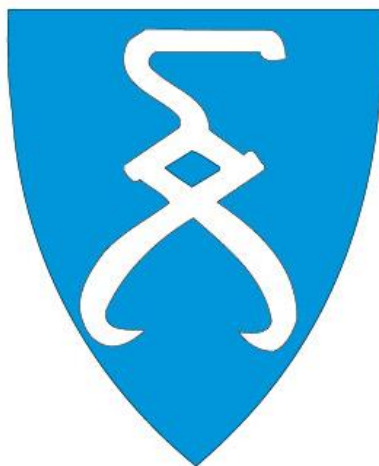
Ballbinge Vestsida

Det avsettes kr 500 000 til ballbinge på Vestsida i 2017. Administrasjonen utreder alternative plasseringer. Prosjektet dekkes av fondsmidler/lånemidler.

Møbler festsal

Det avsettes kr 100 000 til møbler i store festsalen i 2017, midlene tas fra fond.

HANDLINGSPLAN OG BUDSJETT 2016

RØMSKOG KOMMUNE

6. BUDSJETT 2016

6.1 Inntektssystemet

Budsjett og handlingsplaner for 2016 bygger på forutsetningene i forslag til Statsbudsjett og KS' prognosemodell.

RØMSKOG 2016

15 346 Innbyggertilskudd (likt beløp pr innb)

12 207 Utgiftsutjevning

1 419 Overgangsordninger (INGAR fra 2009)

100 Saker særskilt ford (inkl. helsestasjon skolehelse og arbavg)

5 475 Småkommunetilskudd

200 Ordinært skjønn

100 Skjønn - tap endringer av inntektssystemet

34 847 Sum rammetilsk uten inntektsutj

1 379 Netto inntektsutjevning

36 227 Sum rammetilskudd

16 180 Skatt

Andre skatteinntekter (eiendomsskatt)

52 400 Sum skatt og rammetilskudd

Veksten i rammetilskuddet fra 2015 til 2016 er på landsbasis 202 kroner per innbygger. Dette innebærer at kommuner som har en vekst i rammetilskuddet som er lavere enn -98 kroner per innbygger, vil bli kompensert opp til denne vekstgrensen.

Rømskog kommunes vekst i rammetilskuddet fra 2015 til 2016 er -2 252 kroner per innbygger, og kommunen får derfor 2 154 kroner per innbygger gjennom inntektsgarantiordningen.

Alle kommuner er med på å finansiere inntektsgarantiordningen og blir trukket med et likt beløp per innbygger i innbyggertilskuddet. For 2016 er trekket på -57 kroner per innbygger.

For Rømskog er det en økning i rammetilskuddet på 2,5 % fra 2015. Gjennomsnittlig vekst for landet er 4,3 % og 4,6 i Østfold.

I statsbudsjettet er det foreslått en ekstra naturfagstime for 4-7.klasse fra høsten 2016. Det vil skolen kunne løse innenfor sin økonomiske ramme.

Det er i tillegg foreslått å flytte skatteoppkreverfunksjonen fra kommunene til staten fra 1.6.16. For Rømskog utgjør det ca 20 % stilling, og det er foretatt et trekk i rammetilskuddet på kr 250 000. Hvis dette vedtas, og det vedtas å innføre eiendomsskatt fra 2017, vil det være mulig å unngå nedbemanning.

Kommunen er bevilget kr 65 000 utenfor rammen til vedlikehold, midlene foreslås brukt ifht den vedtatte vedlikeholdsplanen.

I statsbudsjettet er det foreslått fortsatt bevilgning av midler til psykologstillinger i kommunene, dette er Rømskog innvilget noe midler til tidligere, og det er forsøkt rekruttert til stillingen i samarbeid med Marker kommune uten hell.

Maxprisen for foreldrebetaling i barnehage foreslås økt til kr 2 655 pr mnd, nasjonalt minstekrav foreldrebetaling og gratis kjernetid i barnehage er foreslått og kommunens rammetilskudd er endret i tråd med dette.

Skatt

Siden vi ikke kjenner de endelige skatteinntektene for 2015 før i januar 2016, er det gjort et anslag i Finansdepartementet over hvor store skatteinntektene for 2016 vil være. For Rømskog er skatteanslaget for 2016 framskrevet i tråd med det samlede skatteanslaget. Skatteanslaget kan synes noe optimistisk ifht status på skatteinngangen for 2015 og de skatteletter som er planlagt gitt i 2016.

I Kommuneproposisjonen 2015 ble det signalisert at skattørene skal fastsettes ut fra et mål om at skatteinntektene for kommunesektoren skal utgjøre 40 pst. av de samlede inntektene. Det foreslås at de kommunale skattørene økes med 0,45 prosentenheter fra 2015 til 2016 til 11,8 pst.

Skattørene fastsettes innenfor et samlet opplegg for kommuneøkonomien og må ses i sammenheng med utviklingen i skattegrunnlagene, endringer i personbeskatningen og fordelingen av inntektene til kommunene mellom overføringer og skatter.

6.2 Brukerbetalinger

Prisene på de fleste kommunale tjenester i 2016 er foreslått økt med 3 %, inntektene er lagt inn i budsjettet (se vedlegg).

For de av kommunens tjenester hvor brukerbetalning er regulert, nyttes selvkost som den øvre grense for brukerbetalning. Dette innebærer at kommunen må foreta en etterkalkulasjon (selvkostregnskap) av kostnadene innenfor de aktuelle tjenestene for å kontrollere at ikke inntektene overstiger kommunens selvkost. Eventuelle overskudd eller underskudd etter selvkost avregnes mot bundne selvkostfold. De statlige retningslinjene krever at gebyrinntektene justeres innenfor en 3-5 års periode slik at selvkostregnskapet balanserer. Selvkostfondenes

funksjon er å håndtere svingninger i inntekter og utgifter slik at gebyrene kan holdes stabile. Endringer i rentenivå, investeringstakt og prisøkning påvirker beregningene slik at gebyrgrunnlaget må ajourføres.

Prisene på kommunale avgifter og tjenester vedtas som vist i vedlagte prislister med unntak av anleggsbidrag ny kloakkledning. Byggesak- og oppmålingsgebyr hytter settes til 50 % av gebyret for ny bolig.

6.3 Avdrag

I budsjettet for 2016 budsjetteres det med avdrag på kr 1 4210 000 på kommunens lån. Dette er høyere enn minstekravet. Kommunen skal foreta en beregning av minste tillatte avdrag, jfr. kommunelovens § 50 nr. 7 der det heter i pkt. a: Kommunens og fylkeskommunens samlede lånegjeld etter nr. 1 og nr. 2, skal avdras med like årlige avdrag. Gjenstående løpetid for kommunens eller fylkeskommunens samlede gjeldsbyrde kan ikke overstige den veide levetiden for kommunens eller fylkeskommunens anleggsmidler ved siste årsskifte.

ALTERNATIV1 : beregne minste tillatte avdrag på lån etter en forenklet formel. Avskrivningene beregnes som sum langsiktig gjeld dividert på sum anleggsmidler (jfr KL § 50 nr 1 og 2) multiplisert med årets avskrivninger i driftsregnskapet. Denne forenklete formelen gir et minstekrav til avdrag som tilsvarer avskrivninger (kapitalslitet) på lånefinansierte anleggsmidler.

Se vedlegg.

6.4 Lønnsforutsetninger

I budsjettet for 2016 er det avsatt en pott til beregnet lønnsvekst på 3 %.

7. TJENESTENE

Tjenestene har utarbeidet sine handlingsplaner. Målene er oppsummert nedenfor og skal legge grunnlaget for en balansert målstyring ifht økonomi, brukere, lokalsamfunn og medarbeidere.

Mål for økonomien

- Nettodriftsresultat er høyere enn 3 % av driftsinntektene
- Kommunale avgifter beregnes ut fra selvkostprinsippet
- Vi har god forvaltning og vedlikehold av bygg og anlegg

Mål for brukere

- Tidlig innsats faglig og sosialt i barnehagen
- Rømskog skole har nulltoleranse for mobbing og er en mobbefri skole
- Elevundersøkelsen (elevenes arbeidsmiljø) viser at vi ligger over snittet for kommunegr.4, Østfold og landet
- Skolerultatene ligger over landssnittet på nasjonale prøver over en 5-årsperiode
- Snitt stønadslengde for mottatt sosialhjelp er kortere enn 6 mnd
- Andel med sosialhjelp som hovedinntektskilde er under 50 %
- Sentralbordtelefonen besvares profesjonelt og imøtekomende før den har ringt 4 ganger
- Saksbehandlingsfristene overholdes
- Vi forebygger og iverksetter tiltak for å unngå sykehus- og sykehjemsinnleggelse
- Helse- og omsorgstjenestene dreies fra institusjonsbaserte til hjemmebaserte tjenester
- Vi låner ut 8,5 bøker pr innbygger
- Vi gir kulturskoletilbud innen musikk, dans/drama og håndverk til minst 25 % av barn og unge
- Ungdomsfabrikken er møtested for 50 % av elevene og gir mange aktivitetstilbud
- Det innføres system for brukermedvirkning og brukerundersøkelser

Mål for lokalsamfunnet

- Kommunestyrets vedtak om kommunereformen følges opp
- Ny kommuneplan vedtas
- Rømskog markedsføres som en god bokommune
- Trafikksikkerheten økes ved å forlenge gang- og sykkelveien til Eidet
- Kommunale bygg får miljøvennlig oppvarming
- Fortsatt støtte til lokale kulturelle aktiviteter og initiativ
- Økt aktivitet i Frivilligsentralen
- Det gjennomføres 3 skjenke- og salgskontroller pr år pr sted
- Bosetting og integrering av flyktninger

Mål for medarbeidere

- Sykefraværet er under 6 %
- Oppdatert HMS og IK system sikrer kvalitet i alle ledd
- Skolen har kun lærere med godkjent utdanning
- Stillingene for pedagogiske ledere i barnehagen er besatt av utdannende pedagoger
- Faglærte medarbeidere i alle stillinger innen pleie og omsorg
- Kompetanseutvikling på alle nivå

Prioriteringer

I gjeldende økonomiplan for 2016 er det lagt inn et uspesifisert kutt i sentraladministrasjonen på kr 1,9 mill. I forbindelse med 1.tertialmelding 2015 ble det vedtatt en rekke kutt.

I 2015 er det redusert med følgende stillinger:

Redusert bemanning kultur 10 %	Gjennomført	45 000
Helsesøster redusert kjøp 10 %	Gjennomført	55 000
Lærling Oppvekst fra 1.9.15	Gjennomført	110 000
40 % stilling renhold	Gjennomført	175 000
Redusert bemanning kjøkken 14 %	Gjennomført	60 000

Dette er kutt som er gjennomført uten alvorlige konsekvenser. Samlet gir dette en besparelse på kr 445 000 i 2016.

For å kunne opprettholde driften på dagens aktivitetsnivå og imøtekomme nye behov, foreslås det følgende endringer i rammene som vist i tabellen under.

Nettorammer	Endring ramme	Ny ramme 2016
Sentraladministrasjonen	Tilbakeført uspes kutt +1942 000	7 228 000
	Kutt IKT -150 000	
	Kutt PR tiltak -100 000	
Oppvekst	Underdekning ramme +383 000	14 602 000
	Enkeltvedtak skole + 500 000	
Helse- og omsorg	Underdekning ramme +376 000	17 873 000
	Ress.krevende helsetj. +100 000	
	Kjøp av KAD-plasser +200 000	
Utvikling	Bredbåndsprosjektet + 750 000	7 236 000
Kirke og kultur	Vedlikehold kirken +120 000	2 931 000

Sentraladministrasjonen

Ved at kommunen selv tar ansvar for 1.linjesupport IKT, reduseres utgiftene til IKT-kontoret som er felles med Aremark og Marker. I praksis blir det ikke en stor endring, da IKT-kontoret av ulike grunner har hatt liten tilstedeværelse i Rømskog, og fordi vi har kompetanse i staben kan vi redusere IKT-utgiftene i 2016. Det vil i tråd med kommunestyrevedtak 15/260 i løpet av 2016 bli lagt frem sak om ny IKT-løsning fra 2017 fordi avtalen med felleskontoret sies opp fordi det mest sannsynlig vil avvikles. Det vil bli rettet en forespørsel til Aurskog-Høland kommune om kjøp av tjenesten og muligheten for å bli medeier i Indre Østfold Data IKS vil bli vurdert.

Rammen foreslås redusert med kr 100 000 til PR tiltak. Kommunen har i 2014 produsert 4 filmer og en ny brosjyre utgis høsten 2015. I 2015 har kommunen deltatt på to messer i Nederland for å rekruttere nye innbyggere. Det PR tiltaket som kan gjennomføres med kostnader i 2016 er utdeling av barnevogner til førstefødte på Rømskog.

Oppvekst

I oppveksttjenestens forslag til handlingsplan og budsjett er det satt opp et kutt for å komme innenfor rammen gitt i gjeldende økonomiplan. Rådmannen foreslår å øke tjenestens ramme tilsvarende slik at kuttet unngås.

I tillegg foreslås det å øke tjenestens ramme med kr 500 000 til enkeltvedtak skole som innebærer en assistentstilling, og er en rettighet hjemlet i Opplæringsloven.

Helse og omsorg

I helse- og omsorgstjenestens forslag til handlingsplan og budsjett er det lagt inn et kutt for å holde rammen i gjeldende økonomiplan. Rådmannen foreslår å øke tjenestens ramme tilsvarende for å unngå kuttet. I tillegg foreslås å øke rammen med kr 100 000 til ressurskrevende helsetjenester som er knyttet til enkeltvedtak hjemlet i lov.

Fra 1.1.16 har kommunen plikt til å tilby øyeblikkelig hjelp døgnplasser. Kjøp av kommunale akutt døgn (KAD) plasser er stipulert til kr 200 000. Det er i tråd med statens anslag på Rømskogs behov for 0,1 plass. I 2016 kjøper vi tjenesten fra IKS

Utvikling

Tjenesteområde Utviklings ramme foreslås økt med kr 750 000 som er kommunens andel av bredbåndsutbyggingen.

Kirke og kultur

Kirken har behov for vedlikehold av våpenhus og gallerigang samt nye tepper i gang/trapp. Tiltaket er beregnet til kr 120 000, og kirke og kulturs ramme foreslås økt tilsvarende.

Rehabilitering av østveggen på hovedhuset samt maling av tinghuset og servicehuset på Kurøen utføres i 2016. Midlene tas fra kommunens vedlikeholdsfond.

Alternative kutt

Det er utarbeidet en oversikt over kutt som kan foretas uten alvorlige konsekvenser, men fire av tiltakene vil kunne innebære oppsigelser. Rådmannen har ikke lagt inn eller foreslått noen av tiltakene i sitt budsjettforslag.

Det er ønskelig å beholde to lærlingeplasser.

		2016	2017
Lærling helse og omsorg fra 1.9.16	Ikke lovpålagt	50 000	110 000
Ingen frukt og grønt i skolen	Ikke lovpålagt	35 000	35 000
Rømsjingen legges ned	Ikke lovpålagt	20 000	20 000
Økt brukerbetaling SFO	Ikke lovstridig	25 000	50 000
Barne- og ungdomsfestivalen	Ikke lovpålagt	20 000	20 000
Redusert bokinnkjøp biblioteket	Ikke lovpålagt	10 000	10 000
Støtte til politiske partier	Ikke lovpålagt	30 000	30 000
Ingen leirskoleopphold	Ikke lovpålagt		80 000
Kommunal skoleskyss	Ikke lovpålagt	150 000	300 000
3 uker sommerstengt barnehage/SFO	Ikke lovstridig	50 000	50 000
Redusert bemanning SFO	Ikke lovpålagt	50 000	100 000
50 % stilling kjøkken	Vil kunne Innebære oppsigelse	165 000	220 000
Redusere åpningstid bibliotek til 1 dag	Vil kunne Innebære oppsigelse	75 000	100 000
Legge ned Ungdomsfabrikken	Vil kunne Innebære oppsigelse	120 000	145 000
Ingen koordinator Kurøen	Ikke lovpålagt	100 000	100 000
Ingen støtte til lag og foreninger	Ikke lovpålagt	120 000	120 000
Utmelding Mortenstua skole IKS	Bruker ikke tjenesten		25 000
Redusert tilbud kulturskolen	Vil kunne Innebære oppsigelse	45 000	90 000
Sum		1 065 000	1 625 000

Budsjettskjema 1B Drift

Nettorammer	2016	End 2015	2016ØP	Regnskap 2014
Sentrale styringsorganer	7 424	6 824	5 336	6 428
Oppvekst	14 602	14 129	13 719	13 093
Helse- og omsorg	17 873	17 087	17 647	18 449
Barnevern	677	677	677	421
NAV	1936	1 916	1 936	1 805
Utvikling	7 236	7 236	6 486	6 701
Kirke og kultur	2 931	2 793	2 931	3 025
Sum nettorammer	52 679	50 662	48 732	49 924

(tall i hele 1000)

8. KOSTRA-TALL

SSBs tall fra Kommunal og statlig rapportering (KOSTRA) viser hvordan kommunene prioriterer bruk av midler og hvor mye tjenester som produseres for disse midlene. Her vises noen nøkkeltall og sammenstillinger fra Kommunalrapports Kommunebarometer.

Nettodriftsutgifter i kr	Rømskog 2013	Rømskog 2014	Landet	Kommunegruppe 4
Administrasjon pr innbygger	11 287	12 518	4 004	9 302
Barnehage pr innbygger 6-15 år	112 571	114 629	129 446	133 443
Grunnskole pr innbygger 6-15 år	110 658	150 863	100 988	132 915
Barnevern pr innbygger 0-17 år	2 215	3 469	8 014	6 117
Sosialhjelp pr innbygger 20-66 år	1 087	2 371	3 504	1 698
Pleie og omsorg pr innbygger 67år +	120 951	132 143	114 684	126 337
Kultur pr innbygger	5 095	4 685	2 009	2 281
Kommunehelsetjeneste pr innbygger	5 040	5 012	2 285	3 821
Eiendomsforvaltning pr innbygger	6 504	6 199	4 470	6 256

Kilde:ssb.no (hele tall i 1000)

Rømskog ligger ikke spesielt høyt på nettodriftsutgifter til barnehage pr innbygger 1-5 år sammenlignet med de andre kommunene i kommunegruppe 4. Nettodriftsutgifter grunnskole pr innb 6-15 år har økt, men vi ligger fortsatt lavere enn sammenlignbare kommuner. Det samme gjelder barnevern og sosialhjelp. Nettodriftsutgifter til pleie- og omsorg pr innbygger 67+ er også økt, og er høyere enn snittet for sammenlignbare kommuner. Rømskog er blant de beste når det gjelder andel med fagutdanning i skole og pleie og omsorg, og sykehjemsdekningen

er høy sammenlignet med omliggende kommuner. Rømskog ligger også høyt fordi elevtallet og innbyggertallet er gått ned, mens kostnadene til f.eks administrasjon ikke er redusert tilsvarende.

BARNEHAGE	Kommunens eget nøkkeltall			De 5 % beste hvert år		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
BEMANNING (KB): Oppholdstimer per årsverk i kommunale barnehager	11 006	12 069	11 894	8 456	8 420	8 168
FAGUTDANNING (KB): Andel styrere og ledere med pedagogisk utdanning	100	100	100	100	100	100
FAGUTDANNING (KB): Øvrige ansatte i kommunale barnehager med relevant utdanning	25	25	20	71	73	80
AREAL (KB): Leke- og oppholdsareal per barn	5,5	5,2	6,6	10,5	11,1	11,4
KJØNN: Andel ansatte som er menn	0,0	0,0	0,0	12	12	12
MINORITETSSPRÅKLIGE: Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage	100	86	67	100	100	100

Alle ledere har pedagogisk utdanning, mens kun 1 av 5 assistenter har relevant utdanning. Andel barn med deltids plass er svært høy, derfor blir antall voksne pr barn lavere enn landsgjennomsnittet.

GRUNNSKOLE	Kommunens eget nøkkeltall			De 5 % beste hvert år		
	KB 2013	KB 2014	KB 2015	2013	2014	2015
NP 5. TRINN: Gjennomsnitt nasjonale prøver siste fire år	49,8	49,8	47,4	54,3	54,6	54,3
NP 5. TRINN: Andel elever på laveste mestringsnivå, snitt siste fire år	24	25	24	19	19	19
UTDANNING: Andel lærere m/høyere utd. og pedagogisk utd., 1.-10. trinn	75	63	86	96	96	96
TRIVSEL: 7. trinn, snitt siste fem år (5 %)	90	90	91	92	92	92
SPESIALUNDERVISNING: Andel elever med slik undervisning, snitt siste fire år	1,3	1,8	1,9	5,4	5,5	5,7
LEKSEHJELP: Andel elever 1.-4. trinn som har leksehjelp	22	28	33	91	90	89
SFO: Andel ansatte i SFO med relevant utdanning	38	0	0	90	93	88

Det har vært feil i innrapporteringen ifht utdanning lærere, alle lærere har pedagogisk utdanning.

	Kommunens nøkkeltall			De 5 % beste hvert år		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
ELDREOMSORG						
BEMANNING: Andel ansatte med fagutdanning	84	86	86	84	85	86
BEMANNING: Tid med lege og fysioterapeut på sykehjem	0,3	0,7	0,6	1,4	1,6	1,6
PROFIL: Hvor stor andel av de over 80 år med tjenester, får den hjemme?		69	48	85	85	86
TILBUD: Gjennomsnittlig antall timer praktisk bistand i hjemmet	7,3	3,4	11,2	16,3	17,2	18,9
TILBUD: Gjennomsnittlig antall timer hjemmesykepleie	1,5	1,9	3,6	9,3	9,7	10,3
BEHOV: Andel av 67+ med bistand, som har stort omsorgsbehov	0	0	0	6	6	8
HELSETILSTAND: Dødelighet i prosent av landsgjennomsnittet (100 = snittet)	92	93	73	79	80	79
KORTTIDSPASSER: Gjennomsnittlig oppholdstid per plass, målt i dager				13	11	11
SAMHANDLING: Antall døgn på sykehus for utskrivningsklare pasienter, per 10.000	0	0	0	0	0	0
ENEROM: Andel brukertilpasset enerom på sykehjem med bad/wc	100	100	100	100	100	100
DEMENTE: Andel plasser til demente, mot antall over 80 år på sykehjem	33	40	27	73	73	79
TRYGGHET: Trygghetsalarm per 1.000 hjemmeboende eldre over 80 år	21	22	21	57	56	57
BRUKERE: System for brukerundersøkelser i hjemmetjenesten/institusjon	0	0	0	6	6	6
HELSE	2013	2014	2015	2013	2014	2015
LEGEDEKNING: Andel legeårsverk per 10.000 innbygger	8,5	11,1	11,1	21,8	22,2	21,7
PSYKIATRISK SYKEPLEIER: Antall årsverk per 10.000 innbygger	7	5	5	14	14	13
INNLEGGELSER: Antall innleggelser på sykehus per 1.000 innbyggere	122	119	103		124	121
SKOLEHELSE: Andel barn m fullført undersøkelse innen utgangen av 1. trinn	100	100	56	100	100	100
HJEMMEBESØK: Andel hjemmebesøk, nyfødte innen to uker etter hjemkomst	100	60	100	100	100	100
MEDISINBRUK: Diabetesmedisin, per 10.000 innbyggere	24	22	20	20	20	20
MEDISINBRUK: Hjerter- og karmedisin, per 10.000 innbyggere	137	144	148	116	118	118
MEDISINBRUK: Medisin psykiske lidelser	114	116	124	89	90	90
FOREBYGGING: Netto driftsutgifter forebygging, kr per innb - snitt tre år	184	564	362	604	585	617

9. INTERKOMMUNALE LØSNINGER

Det er vedtatt interkommunal eierstrategi for selskap som Rømskog eier sammen med andre kommuner i Indre Østfold. Det har i 2015 vært en ressursgjennomgang i selskapene i regi av Indre Østfold Regionråd som har resultert i at flere av selskapene foretar omstilling- og effektiviseringstiltak. Over 15 % av kommunens nettoutgifter brukes til å kjøpe tjenester.

Budsjetterte utgifter 2016:

Indre Østfold Utvikling IKS	kr	35 000
Indre Østfold Kontrollutvalgssekretariat IKS	kr	55 000
Indre Østfold Kommunerevisjon IKS	kr	216 000
Indre Østfold Krisesenter IKS	kr	160 000
Mortenstua skole IKS	kr	25 000
Østfold Arkivselskap IKS	kr	60 000
Driftsassistansen i Østfold IKS	kr	50 000
Utviklingsavtalen	kr	150 000
NRBR IKS	kr	580 000
ROAF IKS	kr	900 000
Kjøp fra kommuner	kr	5 900 000
Sum	kr	8 131 000

En fullstendig oversikt over interkommunale ordninger Rømskog kommune deltar i er vedlagt.

10. INVESTERINGER 2015

Se omtale av det enkelte prosjekt i økonomiplanen (s 16).

11. AVSLUTNING

Arbeidet med utarbeidelse av forhandlingsgrunnlag for kommunereformen, utarbeidelse av ny arealdel til kommuneplan, bosetting av flyktninger og utarbeidelse av ny planstrategi blir spennende, men ressurskrevende prosesser i 2016.

Økonomiplan 2016 - 2019 og budsjett 2016 fordrer en fortsatt nøktern og effektiv ressursbruk som politikere, ledelse og ansatte må ta innover seg. Det er nødvendig å prioritere ressursbruken og utvikle nye løsninger for å få mest mulig og best mulig tjenester til innbyggerne for fellesskapets midler. Innspill fra brukerne er særdeles viktig i en slik prosess.

VEDLEGG

- Budsjettskjema 1A drift
- Budsjettskjema 2A investering
- Beregningsmodell avdrag
- Oversikt over interkommunale ordninger
- Tjenestenes forslag til Handlingsplan 2016